

CHARAKTERYSTYKA FUNDUSZY GWARANTOWANIA DEPOZYTÓW W UE

Wstęp

Celem niniejszego artykułu jest dokonanie analizy systemów gwarantowania depozytów w państwach Unii Europejskiej. Kryzys finansowy, który dotarł do Europy w drugiej połowie 2008 roku, wpływa na kondycję finansową poszczególnych banków, a także na bezpieczeństwo oszczędności ich klientów. System gwarantowania depozytów, zapewniający ochronę środków drobnych deponentów, odgrywa obecnie w każdym kraju Unii Europejskiej szczególną rolę. W artykule zostały przedstawione korzyści, jakie przynosi funkcjonowanie funduszy gwarancyjnych w państwach Wspólnoty. Omówiono rozwiązania, zastosowane w zakresie gwarantowania depozytów zarówno na poziomie prawa unijnego, jak również regulacji krajowych. Celem tej analizy jest wyszczególnienie tych aspektów ochrony depozytów, w zakresie których nastąpiła harmonizacja w ramach UE oraz tych kwestii, które poszczególne kraje mogą kształtować w sposób dowolny. Analiza funkcjonowania funduszy gwarantowania depozytów w krajach Wspólnoty została dokonana z uwzględnieniem zmian, związanych z wystąpieniem kryzysu finansowego w 2008 roku. W podsumowaniu artykułu wskazano najczęściej stosowane rozwiązania w zakresie ochrony depozytów, a także określono kierunki zmian, wprowadzanych przez państwa UE w dobie kryzysu.

1. Rola systemów gwarantowania depozytów w Unii Europejskiej

System gwarantowania depozytów stanowi bardzo istotny element systemu finansowego w każdym państwie Unii Europejskiej. Jego podstawową funkcją jest ochrona deponentów przed utratą oszczędności oraz ograniczanie destabilizacji w systemie bankowym. Instytucje kredytowe są najważniejszymi pośrednikami w płatnościach pomiędzy deponentami a kredytobiorcami¹⁸. Jednak działalność

¹⁷ Praca napisana pod kierunkiem prof. zw. dr hab. Danuty Marciniak-Neider, Instytut Handlu Zagranicznego, Wydział Ekonomiczny Uniwersytetu Gdańskiego.

¹⁸ A. Pawlikowski, *Zróżnicowanie systemów gwarantowania depozytów*, „Bank i Kredyt” 2004, nr 10, s. 4.

banków jest podatna na różnego rodzaju ryzyko, np. ryzyko płynności, kredytowe, które mogą doprowadzić do problemów finansowych, a nawet do upadłości. Kryzys finansowy, który dotarł do Europy w drugiej połowie 2008 roku pokazał, jak negatywne skutki przynosi stan destabilizacji i niepewności w sektorze bankowym. Dlatego też każdy kraj członkowski UE stara się realizować spójną politykę, mającą na celu ograniczenie zagrożeń i zwiększenie zaufania w systemie. Czyni to za pomocą instytucji, określanych mianem sieci bezpieczeństwa, czyli *safety net*¹⁹. W jej skład wchodzi zazwyczaj: bank centralny, nadzór finansowy oraz fundusz gwarantowania depozytów. Funkcjonowanie instytucji, zapewniających ochronę depozytów, przynosi wiele korzyści zarówno dla deponentów, jak również dla instytucji kredytowych. Klienci banków nie muszą się obawiać o bezpieczeństwo swoich lokat, jeżeli mają pewność, że są one objęte ochroną funduszu gwarancyjnego. W czasie kryzysu finansowego udzielenie gwarancji zyskuje na znaczeniu, gdyż ogranicza te zachowania społeczne, które mają charakter paniki²⁰. Funkcjonowanie funduszy gwarancyjnych zmniejsza ryzyko masowego wycofywania oszczędności przez klientów banków. Udzielenie gwarancji dla depozytów ogranicza możliwość wystąpienia takich zjawisk jak efekt domina czy też *run* na banki²¹. Fundusze gwarancyjne mogą przyczyniać się do poprawy kondycji sektora finansowego nie tylko poprzez ochronę środków deponentów. Wiele instytucji gwarancyjnych w Unii Europejskiej ma możliwości podejmowania działań pomocowych wobec zagrożonych niewypłacalnością instytucji kredytowych.

2. Harmonizacja w zakresie gwarantowania depozytów – regulacje unijne

Fundusze gwarancyjne w istotny sposób wpływają na stabilne funkcjonowanie systemów finansowych w krajach Unii Europejskiej. Dlatego też zagadnienia związane z gwarantowaniem depozytów, znalazły się w obszarze zainteresowania unijnych instytucji. Celem prac organów wspólnotowych była ogólna harmonizacja funduszy gwarancyjnych, poprzez określenie minimalnych wymogów i warunków ich funkcjonowania. W ciągu ostatnich dwudziestu lat instytucje Unii Europejskiej opracowały następujące dokumenty, odnoszące się do ochrony środków deponentów:

- oficjalna rekomendacja Komisji Europejskiej 87/63/EWG z 1987 roku,
- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 94/19/WE z 1994 roku,

¹⁹ Ibidem, s. 4.

²⁰ T. Obal, *Teoretyczne aspekty gwarantowania depozytów*, „Bezpieczny Bank” 2004, nr 2, s. 61.

²¹ Ibidem, s. 49.

- deklaracja unijnych ministrów finansów (ECOFIN) z 2008 roku.

Zalecenia rekomendacji, wydanej przez Komisję Europejską w 1987 roku, miały charakter dość ogólnikowy²². Dokument ten zawierał wymóg utworzenia funduszy gwarantowania depozytów przez państwa Wspólnoty, które jeszcze nie powołały do życia takich instytucji. Rekomendacja Komisji Europejskiej wyznaczyła także warunki, które powinny spełniać systemy gwarancyjne w państwach Unii Europejskiej:

- gwarantowanie depozytów powinno dotyczyć drobnych deponentów,
- gwarantowanie środków powinno obejmować nie tylko banki krajowe, ale także oddziały banków zagranicznych, działających na terenie danego państwa,
- procedura wypłaty środków gwarantowanych przez fundusz gwarancyjny powinna być dokładnie zdefiniowana,
- działalność, związana z wypłatą kwot gwarantowanych, oraz działalność pomocowa funduszu gwarancyjnego powinny być wyraźnie rozgraniczone²³.

W 1994 roku Parlament Europejski przyjął kolejną regulację, dotyczącą gwarantowania depozytów w państwach Wspólnoty. Przyczyną powstania dyrektywy 94/19/WE była potrzeba zharmonizowania rozwoju instytucji kredytowych, funkcjonujących na coraz bardziej jednolitym rynku bankowym w Unii Europejskiej²⁴. Zgodnie z zapisami zawartymi w preambule dokumentu „harmonizacja musi się ograniczyć do zasadniczych aspektów dotyczących systemów gwarantowania depozytów”²⁵. Kluczowe regulacje, zawarte w dyrektywie 94/19/WE, obejmowały sześć kwestii:

- zasadę przynależności,
- wysokość gwarancji,
- wyłączenia z zakresu gwarancji,
- finansowanie systemu,
- gwarancje dla oddziałów banków zagranicznych,

²² T. Obal, *Podstawowe cechy systemów gwarantowania depozytów i działalności pomocowej w państwach Unii Europejskiej - wnioski dla Polski*, „Bezpieczny Bank” 2004, nr 1, s. 53.

²³ Ibidem, s. 54.

²⁴ *Systemy gwarantowania depozytów w Polsce i na świecie*, red. W. Baka, PWE, Warszawa 2005, s. 220.

²⁵ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 1994 roku dotycząca systemów gwarantowania środków pieniężnych (94/19/WE), www.bfg.pl, 17.02.2009.

- zasadę doubezpieczania²⁶.

Dyrektywa 94/19/WE nałożyła obowiązek uczestnictwa w systemie gwarancyjnym na wszystkie instytucje, przyjmujące depozyty na terenie danego kraju. W dokumencie stwierdzono, iż „żadna instytucja kredytowa nie może przyjmować wkładów deponentów, jeżeli nie jest członkiem takiego systemu”²⁷. W dyrektywie zawarto także minimalny limit gwarancji w wysokości 20 000 euro²⁸. Stwierdzono, iż kwota gwarantowana musi zostać wypłacona deponentowi w ciągu trzech miesięcy od dnia niedostępności środków. Przyjęto także, iż współodpowiedzialność deponenta przy wypłacie środków może maksymalnie wynosić 10%²⁹. Zgodnie z wymogami dyrektywy ochroną funduszu gwarancyjnego nie mogą być objęte depozyty międzybankowe, fundusze własne banku oraz środki pieniężne, związane z praniem brudnych pieniędzy³⁰. W dokumencie stwierdzono również, iż system gwarantowania depozytów powinien być zasadniczo finansowany przez instytucje członkowskie. Dyrektywa stworzyła także oddziałom banków zagranicznych możliwość doubezpieczania się w kraju przyjmującym, jeżeli limit lub zakres gwarancji w kraju macierzystym jest niższy.

Wszystkie wyżej omówione wymogi wyznaczyły ramy dla funkcjonowania systemów gwarantowania depozytów w państwach Unii Europejskiej. Można stwierdzić, iż dyrektywa 94/19/WE jest najważniejszym dokumentem, poruszającym zagadnienia gwarantowania depozytów w krajach Wspólnoty. Jej regulacje mają na celu przede wszystkim ochronę interesów deponenta, ale także zapewnienie unijnym instytucjom kredytowym możliwości rozwoju i konkurowania na jednakowych warunkach. Jednocześnie dyrektywa pozostawia sporą swobodę państwom Wspólnoty w kształtowaniu krajowych rozwiązań, dotyczących systemów gwarancyjnych.

Istotne zalecenia, odnoszące się do unijnych systemów gwarancyjnych, zawiera deklaracja ministrów finansów państw Unii Europejskiej. Kryzys finansowy, zapoczątkowany w sektorze bankowym w Stanach Zjednoczonych w 2008 roku, skłonił rządy wielu państw do wprowadzenia zmian w funkcjonowaniu systemów gwarantowania depozytów. Z powodu problemów finansowych europejskich banków

²⁶ *Systemy gwarantowania...*, op. cit., s. 221.

²⁷ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 1994 roku dotycząca systemów gwarantowania środków pieniężnych (94/19/WE), artykuł 3, www.bfg.pl, 17.02.2009.

²⁸ W. Baka, *Bankowość europejska*, PWN, Warszawa 2005, s. 50.

²⁹ T. Obal, *Podstawowe cechy...*, op. cit., s. 56.

³⁰ *Systemy gwarantowania...*, op. cit., s. 222.

zaczęto wprowadzać regulacje, mające na celu zwiększenie ochrony depozytów bankowych. 7 października 2008 roku unijni ministrowie finansów, w odpowiedzi na kryzys na rynkach europejskich, przyjęli wspólną deklarację. Zawarto w niej zapowiedzi wprowadzenia pewnych modyfikacji do obowiązujących norm, regulujących gwarantowanie depozytów. Główne założenia deklaracji ministrów obejmują:

- podwyższenie minimalnej wysokości limitu gwarancyjnego w UE z 20 000 euro do co najmniej 50 000 euro,
- możliwość zwiększenia gwarancji przez poszczególne kraje nawet do 100 000 euro,
- udzielanie wsparcia instytucjom, zagrożonym niewypłacalnością³¹.

Postanowienia deklaracji ministrów mają na celu poprawę płynności banków, odbudowę zaufania w sektorze bankowym oraz ograniczenie ryzyka na rynkach finansowych.

3. Zróżnicowanie systemów gwarantowania depozytów w UE – regulacje krajowe

Normy prawa unijnego wyznaczyły minimalne wymogi i ogólne zalecenia, dotyczące gwarantowania depozytów. Przestrzeń decyzyjną w zakresie szczegółowych rozwiązań poszczególne państwa Wspólnoty mogą kształtować w sposób autonomiczny³². Rządy krajów unijnych wyznaczają normy prawa krajowego, biorąc pod uwagę uwarunkowania wewnętrzne, takie jak:

- kondycja i specyfika sektora bankowego,
- struktura depozytów,
- poziom bezpieczeństwa finansowego,
- porządek prawny, itp.³³.

Skutkiem dostosowywania systemów gwarancyjnych w krajach Wspólnoty jest wprowadzanie odrębnych rozwiązań w zakresie ochrony środków deponentów. Zróżnicowanie europejskich funduszy gwarancyjnych dotyczy m.in. sposobów ich administrowania, zarządzania oraz rodzajów podejmowanych działań. Tabela nr 1

³¹ www.consilium.europa.eu, 17.02.2009.

³² T. Obal, *Podstawowe cechy...*, op. cit., s. 63.

³³ A. Pawlikowski, *Problemy, zakres i kryteria wyboru w kształtowaniu systemu gwarantowania depozytów w świetle teorii i doświadczeń międzynarodowych*, „Bezpieczny Bank” 2005, nr 2, s. 27.

przedstawia analizę europejskich systemów gwarantowania depozytów ze względu na wyżej wymienione kryteria.

Tabela nr 1

Systemy gwarantowania depozytów w państwach Unii Europejskich

Państwo	Sposób finansowania funduszu gwarancyjnego	Rodzaje podejmowanych działań	Rodzaj administracji funduszu
Austria	<i>ex post</i>	<i>risk minimiser</i>	prywatna
Belgia	<i>ex ante</i>	<i>risk minimiser</i>	publiczno-prywatna
Bułgaria	<i>ex ante</i>	<i>pay box</i>	publiczno-prywatna
Cypr	<i>ex ante</i>	<i>pay box</i>	publiczno-prywatna
Czechy	<i>ex ante</i>	<i>pay box</i>	publiczno-prywatna
Dania	<i>ex ante</i>	<i>risk minimiser</i>	publiczno-prywatna
Estonia	<i>ex ante</i>	<i>pay box</i>	publiczno-prywatna
Finlandia	<i>ex ante</i>	<i>pay box</i>	prywatna
Francja	<i>ex ante</i>	<i>risk minimiser</i>	prywatna
Grecja	<i>ex ante</i>	<i>pay box</i>	publiczno-prywatna
Hiszpania	<i>ex ante</i>	<i>risk minimiser</i>	publiczno-prywatna
Holandia	<i>ex post</i>	<i>pay box</i>	publiczna
Irlandia	<i>ex ante</i>	<i>pay box</i>	publiczna
Litwa	<i>ex ante</i>	<i>pay box</i>	publiczna
Luksemburg	<i>ex post</i>	<i>pay box</i>	prywatna
Łotwa	<i>ex ante</i>	<i>pay box</i>	publiczno-prywatna
Malta	<i>ex ante</i>	<i>pay box</i>	publiczno-prywatna
Niemcy	<i>ex ante</i>	<i>pay box</i>	prywatna
Niemcy (system dobrowolny)	<i>ex ante</i>	<i>risk minimiser</i>	prywatna
Polska	mieszany	<i>risk minimiser</i>	publiczno-prywatna
Portugalia	<i>ex ante</i>	<i>pay box</i>	publiczno-prywatna
Rumunia	<i>ex ante</i>	<i>pay box</i>	publiczna
Słowacja	<i>ex ante</i>	<i>pay box</i>	publiczno-prywatna
Słowenia	<i>ex post</i>	<i>pay box</i>	publiczna
Szwecja	<i>ex ante</i>	<i>pay box</i>	publiczna
Węgry	<i>ex ante</i>	<i>pay box</i>	publiczno-prywatna
Wielka Brytania	mieszany	<i>pay box</i>	publiczna
Włochy	<i>ex post</i>	<i>risk minimiser</i>	prywatna

Źródło: opracowanie własne na podstawie B. Zdanowicz, *Podstawowe dylematy i kryteria wyboru formuły systemu gwarantowania depozytów w świetle teorii i doświadczeń międzynarodowych*, „Bezpieczny Bank” 2007, nr 1, s. 175.

Analizując sposób administrowania systemami gwarantowania depozytów, można wyróżnić trzy rozwiązania, stosowane przez państwa Wspólnoty. We władzach około 25% funduszy gwarancyjnych w UE zasiadają przedstawiciele władz publicznych, najczęściej reprezentanci banku centralnego, ministerstwa finansów lub instytucji nadzoru finansowego. Najwięcej państw Wspólnoty stosuje administrację mieszaną. W tych krajach w działaniu funduszu uwzględniane są zarówno interesy władz publicznych, jak również środowiska bankowego. Administracja mieszana zapewnia także sprawną wymianę informacji między instytucjami kredytowymi, a bankiem centralnym i nadzorem finansowym³⁴. Natomiast w krajach o silnie ukształtowanym sektorze bankowym, instytucje gwarancyjne są najczęściej kierowane wyłącznie przez przedstawicieli związków banków.

Biorąc pod uwagę rodzaje podejmowanych przez fundusze gwarancyjne działań, państwa Unii Europejskiej można podzielić na dwie grupy. Pierwszą z nich stanowią kraje, w których rolą instytucji gwarantujących jest wyłącznie wypłata środków deponentów, w przypadku ich niedostępności. W Unii Europejskiej około 70% funduszy gwarancyjnych funkcjonuje w tym systemie, określanym mianem systemu *pay box*³⁵. Pozostałe kraje Wspólnoty należą do modeli typu *risk minimiser*. Fundusze gwarancyjne w tych państwach oprócz wypłaty depozytów mają także inne uprawnienia, związane z udzielaniem bankom pomocy finansowej. Jeżeli instytucja kredytowa jest zagrożona upadłością, fundusz gwarancyjny w systemie *risk minimiser* może ją wesprzeć, oferując pożyczkę lub nabywając akcje. Wybór formy pomocy leży zawsze w gestii władz instytucji gwarantującej. W długim horyzoncie czasowym szersze uprawnienia funduszy w systemach *risk minimiser* przynoszą znaczne korzyści finansowe w sektorze bankowym. Na skutek podejmowanych przez fundusz interwencji nie dochodzi bowiem do upadłości wielu instytucji kredytowych. Dzięki temu nie zachodzi potrzeba wypłaty środków gwarantowanych z funduszu. Ponadto, działania pomocowe wpływają na ograniczenie ryzyka i wzmocnienie stabilności w systemie finansowym. W czasie kryzysu finansowego, zalety modeli *risk minimiser* jeszcze bardziej zyskują na znaczeniu.

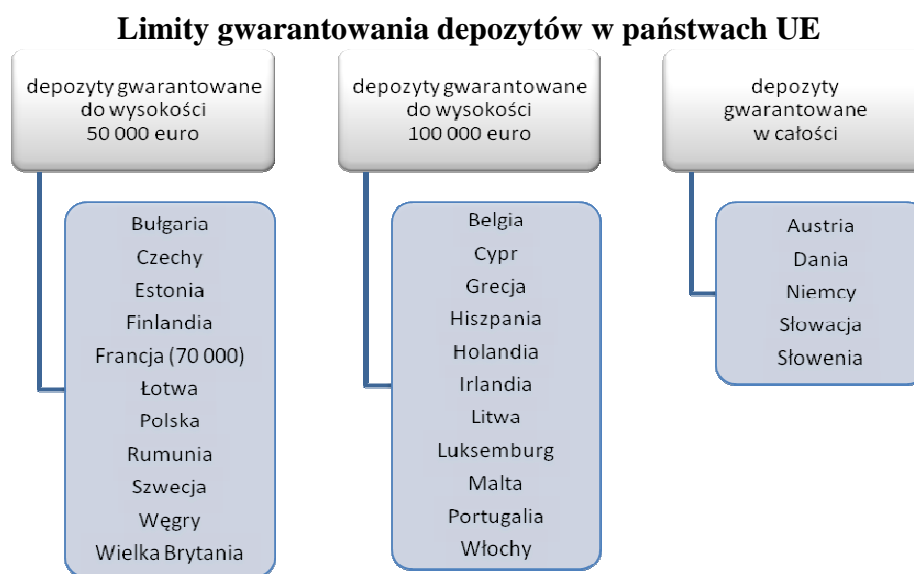
³⁴ H. Polijaniuk, *Systemy gwarantowania depozytów w krajach Unii Europejskiej*, „Bezpieczny Bank” 2000, nr 4, s. 115.

³⁵ A. Pawlikowski, *Polski system gwarantowania depozytów na tle rozwiązań zastosowanych w innych państwach Unii Europejskiej – wnioski dla Polski*, Materiały i Studia NBP, Zeszyt nr 193, Warszawa 2005, s. 23.

Europejskie systemy gwarantowania depozytów są zróżnicowane także pod względem sposobu finansowania. Analizując zasady wnoszenia opłat do funduszy gwarancyjnych w UE, można wyróżnić trzy rodzaje finansowania: *ex post*, *ex ante* oraz model mieszany. Przegląd unijnych systemów gwarancyjnych wskazuje, iż zdecydowana większość składek jest gromadzona zgodnie z regułą *ex ante*. Oznacza to, iż instytucje członkowskie wnoszą środki finansowe do funduszu z wyprzedzeniem, zgodnie z planem na każdy rok finansowy³⁶. Pięć krajów unijnych finansuje instytucje gwarancyjne, stosując metodę *ex post*. W tych państwach środki, przeznaczone na wypłatę odszkodowań, wpłacane są dopiero po ogłoszeniu bankructwa banku. Dwa kraje UE, w tym Polska, gromadzą fundusze w systemie gwarancyjnym za pomocą formuły mieszanej.

Istotnym elementem, różniącym systemy gwarantowania depozytów w UE, jest wysokość limitu gwarancyjnego. Normy prawa unijnego wyznaczają wymogi odnośnie do minimalnej wielkości kwoty gwarantowanej. Regulacje wspólnotowe nie normują natomiast górnej granicy limitu. Przed wystąpieniem kryzysu finansowego w 2008 roku, wysokość kwoty gwarantowanej w większości krajów UE kształtowała się na poziomie 20 000 euro, czyli minimalnego wymogu dyrektywy 94/19/WE. Jednak w reakcji na kryzys finansowy w 2008 roku, rządy wielu państw UE zdecydowały się na podniesienie poziomu limitu gwarancyjnego. Rysunek nr 1 uwzględnia wprowadzenie nowych wysokości kwot gwarantowanych (lub zapowiedzi ich wprowadzenia) w krajach Wspólnoty.

Rysunek nr 1

³⁶ A. Pawlikowski, *Zróżnicowanie systemów...*, op. cit., s. 13.

Źródło: opracowanie własne na podstawie A. Dunaszewska, E. Ślęzak, *Zmiany w systemach gwarantowania depozytów, dokonane w odpowiedzi na kryzys finansowy*, „Bezpieczny Bank” 2008, nr 2, s. 10.

Analiza wysokości limitów w UE wskazuje, iż około 40% krajów podwyższyło limity gwarancyjne do wysokości 100 000 euro. Tyle samo państw Wspólnoty (około 40%) zwiększyło kwoty gwarantowane do 50 000 euro. Najmniej krajów (20%) wprowadziło pełne gwarancje dla depozytów bankowych. Warto zauważyć, iż wprowadzanie większej ochrony środków deponentów w wielu państwach wiązało się z podwyższaniem limitów gwarancyjnych w krajach sąsiednich. Zwiększenie gwarancji w Belgii i Austrii było następstwem podwyższenia kwot gwarantowanych w Holandii i Niemczech. Transgraniczne konsekwencje wywołało także zapewnienie rządu irlandzkiego o udzieleniu pełnych gwarancji dla depozytów bankowych. Część brytyjskich deponentów zaczęła przenosić swoje oszczędności do irlandzkich banków, działających na terenie Wielkiej Brytanii. Istnieje duże prawdopodobieństwo, iż regulacje unijne będą zmierzały do wprowadzenia jednej wysokości limitu gwarancyjnego, aby zapobiec odpływowi oszczędności do krajów o wyższych gwarancjach.

Podsumowanie

Analiza funduszy gwarancyjnych w krajach Wspólnoty pokazuje, iż nie można wyróżnić jednego europejskiego modelu gwarantowania depozytów³⁷. Dyrektywy i deklaracje unijne w niewielkim zakresie przesądziły o kształcie systemów ochrony środków deponentów³⁸. Zdecydowaną większość szczegółowych kwestii, związanych z gwarancją depozytów, każdy kraj członkowski reguluje dowolnie, uwzględniając sytuację w danym sektorze bankowym. Dokonany przegląd europejskich funduszy gwarancyjnych pozwala jednak wyróżnić rozwiązania, najczęściej stosowane w państwach Wspólnoty. W większości państw Unii zarządzanie instytucją gwarancyjną przez administrację mieszaną jest uznawane za najbardziej optymalne. Odnośnie do sposobu finansowania kraje UE zazwyczaj stosują metodę *ex ante*, opartą na istnieniu corocznie akumulowanego funduszu³⁹. Do zalet tej formuły należy zaliczyć rozłożenie wnoszenia opłat w czasie, a także szybki

³⁷ A. Pawlikowski, *Polski system...*, op. cit., s. 39.

³⁸ T. Obal, *Podstawowe cechy...*, op. cit., s. 63.

³⁹ T. Obal, H. Polijaniuk, *Omówienie i porównanie systemów gwarantowania depozytów w krajach Unii Europejskiej oraz krajach kandydackich*, „Bezpieczny Bank” 2001, nr 3/4, s. 119.

zwrot depozytów w przypadku upadłości instytucji kredytowej⁴⁰. Wśród europejskich funduszy gwarancyjnych można także stwierdzić przewagę modeli *pay box* nad systemami *risk minimiser*. Jednak w dobie kryzysu finansowego to fundusze typu *risk minimiser* zapewniają sektorowi bankowemu większą stabilność. Do wzrostu zaufania w systemie finansowym przyczyniają się także modyfikacje, dokonywane w zakresie ochrony depozytów przez rządy państw UE. Wprowadzane zmiany zmierzają w kierunku podwyższania limitów gwarancyjnych oraz poszerzania zakresu przedmiotowego gwarancji. Podejmowanie interwencji wobec zagrożonych instytucji kredytowych ma na celu poprawę ich kondycji finansowej. Istotne znaczenie banków dla gospodarki sprawia, że ochrona systemu bankowego staje się rodzajem dobra publicznego, ważnego dla wszystkich uczestników życia gospodarczego⁴¹. Priorytetem podejmowanych działań jest ograniczenie ryzyka i niepewności na rynkach finansowych. Osiągnięcie tego celu wymaga skoordynowanego funkcjonowania wszystkich instytucji, wchodzących w skład sieci bezpieczeństwa finansowego. Fundusze gwarantowania depozytów, jako elementy *safety net* także mogą przyczynić się do ograniczenia destabilizacji w sektorze bankowym.

Bibliografia

- 1) Baka W., *Bankowość europejska*, PWN, Warszawa 2005.
- 2) Bankowy Fundusz Gwarancyjny, www.bfg.pl.
- 3) Dunaszewska A., Ślęzak E., *Zmiany w systemach gwarantowania depozytów, dokonane w odpowiedzi na kryzys finansowy*, „Bezpieczny Bank” 2008, nr 2.
- 4) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 1994 roku dotycząca systemów gwarantowania środków pieniężnych (94/19/WE).
- 5) Obal T., *Podstawowe cechy systemów gwarantowania depozytów i działalności pomocowej w państwach Unii Europejskiej - wnioski dla Polski*, „Bezpieczny Bank” 2004, nr 1.
- 6) Obal T., *Teoretyczne aspekty gwarantowania depozytów*, „Bezpieczny Bank” 2004, nr 2.
- 7) Pawlikowski A., *Polski system gwarantowania depozytów na tle rozwiązań zastosowanych w innych państwach UE*, Materiały i Studia NBP, Zeszyt nr 193, Warszawa 2005.

⁴⁰ A. Pawlikowski, *Polski system...*, op. cit., s. 39.

⁴¹ H. Polijanuik, T. Obal, *Doświadczenia zagranicznych instytucji gwarantujących w zakresie wspierania procesów restrukturyzacji banków*, „Bezpieczny Bank” 2003, nr 1 (20), s. 80.

- 8) Pawlikowski A., *Problemy, zakres i kryteria wyboru w kształtowaniu systemu gwarantowania depozytów w świetle teorii i doświadczeń międzynarodowych*, „Bezpieczny Bank” 2005, nr 2.
- 9) Pawlikowski A., *Zróżnicowanie systemów gwarantowania depozytów*, „Bank i Kredyt” 2004, nr 10.
- 10) Polijaniuk H., Obal T., *Doświadczenia zagranicznych instytucji gwarantujących w zakresie wspierania procesów restrukturyzacji banków*, „Bezpieczny Bank” 2003, nr 1.
- 11) Polijaniuk H., Obal T. *Omówienie i porównanie systemów gwarantowania depozytów w krajach Unii Europejskiej oraz krajach kandydackich*, „Bezpieczny Bank” 2001, nr 3/4.
- 12) Polijaniuk H., *Systemy gwarantowania depozytów w krajach Unii Europejskiej*, „Bezpieczny Bank” 2000, nr 4.
- 13) Rada Unii Europejskiej, www.consilium.europa.eu.
- 14) *Systemy gwarantowania depozytów w Polsce i na świecie*, red. W. Baka, PWE, Warszawa 2005.
- 15) Zdanowicz B., *Podstawowe dylematy i kryteria wyboru formuły systemu gwarantowania depozytów w świetle teorii i doświadczeń międzynarodowych*, „Bezpieczny Bank” 2007, nr 1.